

U 13/2014 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (1—50
megawatin polttolaitosten direktiiviehdotus)**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 18 päivänä joulukuuta 2013 tekemä ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktii-

viksi tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan johtuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta sekä ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2014

Asunto- ja viestintäministeri *Pia Viitanen*

Hallitusneuvos Oili Rahnasto

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

MUISTIO
24.3.2014

EU/2013/1854

**EUROOPAN KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
DIREKTIIVIKSI TIETTYJEN KESKISUURISTA POLTTOLAITOKSISTA ILMAAN
JOHTUVIEN EPÄPUHTAUSPÄÄSTÖJEN RAJOITTAMISESTA****1 Yleistä**

Euroopan komissio antoi 18.12.2013 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan johtuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta (KOM(2013) 919 lopullinen), jäljempänä direktiiviehdotus. Ehdotuksen tarkoituksena on vähentää polttoaineteholtaan vähintään yhden, mutta alle 50 megawatin, jäljempänä 1—50 megawatin, polttolaitosten rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöjä ilmaan ja päästöistä johtuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Tavoitteen toteuttamiseksi ehdotettavia päästöraja-arvoja sovellettaisiin kaikkiin jo toiminnassa oleviin ja uusiin polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitoksiin. Lisäksi direktiiviehdotuksessa asetettaisiin päästöjä koskevia tarkkailuvelvoitteita ja valvontaa koskevia vaatimuksia. Polttolaitoksilta ei edellytettäisi toimintaa varten myönnettävää lupaa. Luvan sijaan polttolaitosten rekisteröinti jäsenvaltion viranomaisten ylläpitämään rekisteriin olisi edellytys toiminnan aloittamiselle.

Ehdotus on osa EU:n uutta ilmansuojelun lainsäädäntökokonaisuutta. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta vuoteen 2020 ”Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa” (KOM(2012) 710 lopullinen) todettiin, että huolimatta ilmanlaadun parantumisesta viimeisten vuosikymmenten aikana, ilmaan menevistä päästöistä aiheutuu edelleen merkittäviä haitallisia ympäristö- ja terveysvaikutuksia eri puolilla Eurooppaa. Terveellinen elinympäristö edellyttää paikallisia, kansallisia ja EU:n tason toimenpiteitä, EU:n ilmansuojelulainsäädännön toimeenpanon tehostamista sekä vuotta 2020 pidemmälle ulottuvien tavoitteiden määrittelyä.

Komission vuoteen 2030 ulottuvaa ilmanlaatustrategiaa (Puhdasta ilmaa Euroopalle -

ohjelma) koskevassa tiedonannossa (KOM(2013) 918 lopullinen) on tuotu esiin tarve rajoittaa polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitosten päästöjä, mikä täydentäisi EU:n voimassa olevaa polttolaitosten päästöjen rajoittamiseen tähtäävää lainsäädäntöä. Polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitokset ovat merkittäviä rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkasten päästölähteitä. Laitoksia on arvioitu olevan EU:ssa yli 140 000. Direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi, että kaikissa jäsenvaltioissa otettaisiin käyttöön kustannustehokkaiksi arvioidut tekniset ratkaisut laitosten päästöjen vähentämiseksi. Polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston teollisuuden päästöjä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) koskevassa direktiivissä (2010/75/EU), jäljempänä teollisuuspäästädirektiivi. Alle yhden megawatin pienten polttolaitosten päästöjen rajoittaminen on mahdollista energiaan liittyvien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2009/125/EY), jäljempänä ekodesign-direktiivi, kautta. Direktiiviehdotus edistäisi ilmanlaatuun liittyvien ja ilmastomuutosta koskevien ohjauskeinojen yhteen sovittamista. Ilmasto- ja energiapolitiittiset linjaukset ovat esimerkiksi lisänneet biomassan käyttöä polttoaineena, mikä on vaikuttanut pienhiukkaspäästöjen määrän lisääntymiseen unionin alueella.

Direktiiviehdotus on osa toimia, joiden avulla voidaan saavuttaa samassa yhteydessä julkaistun vuoteen 2030 ulottuvan ilmansuojelustrategian tavoitteet ja komission ehdotuksen kansallisia päästövähennysvelvoitteita asettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi tiettyjen ilman epäpuhtauksien kan-

sallisten päästöjen vähentämisestä sekä direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta (KOM(2013) 920 lopullinen), jäljempänä päästökattodirektiiviehdotus, mukaiset päästöjen vähennysvelvoitteet vuonna 2020 ja 2030. Komission päästökattodirektiiviehdotus sisältää uudet pienhiukkasia ($PM_{2.5}$) koskevat päästövähennysvelvoitteet, joita sovelletaan vuodesta 2020 alkaen.

Ehdotuksen uusien polttolaitosten ja olemassa olevien polttolaitosten rikkidioksidi- ja hiukkaspäästö päästöraja-arvot ovat yhteneviä teollisuuspäästädirektiivin suuria polttolaitoksia koskevien pienimmille polttoaineteholuokille (pääosin 50—100 megawatin kokoluokka) asetettujen päästöraja-arvojen kanssa. Olemassa olevien polttolaitosten typenoksidien päästöraja-arvot ovat noin kaksinkertaisia verrattuna teollisuuspäästädirektiivin pienimmän polttoaineteholuokan päästöraja-arvoihin. Raja-arvoja ehdotetaan myös uusille ja olemassa oleville kiinteille moottoreille. Jäsenvaltioiden tulisi asettaa direktiiviehdotusta tiukempia päästöraja-arvoja niillä ilmanlaadun seuranta-alueilla, joilla ilmanlaatu ei täytä EU:n ilmanlaatonormeja. Suomessa ilmanlaadun seuranta-alueet kyseessä oleville yhdisteille on määritelty ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (38/2011). Seuranta-alueita ovat pääkaupunkiseutu (HSY-alue) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueet.

Suuri osa ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvista toiminnanharjoittajista on pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Tämä on huomioitu edellyttämällä luvan sijaan rekisteröintiä ja myöntämällä olemassa oleville polttolaitoksille siirtymäaika direktiiviehdotuksen vaatimusten täyttämiseksi. Polttolaitoksilta edellytettävistä tarkkailu- ja tietojen toimittamisvelvoitteista johtuva hallinnollinen taakka on pyritty pitämään mahdollisimman kevyenä.

2 Direktiiviehdotuksen sisältö

2.1 Keskeisimmät ehdotukset

Direktiiviehdotuksessa asetettaisiin päästöraja-arvot polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitosten (käytännössä kattila,

kaasuturbiini tai moottori) rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöille.

Soveltamisala

Direktiiviehdotusta sovellettaisiin polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitoksiin. Soveltamisalan ulkopuolelle rajattaisiin teollisuuspäästädirektiivin III (vähintään 50 megawatin polttolaitokset) ja IV (jätteenpoltto- ja jätteen rinnakkaispolttolaitokset) lukujen sekä ekodesign-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat polttolaitokset. Direktiiviehdotusta ei sovellettaisi polttolaitoksiin, jotka käyttävät palamistuotteita suoraan esineiden tai aineiden lämmitykseen tai kuivaukseen, eikä jälkipolttolaitoksiin, jotka on suunniteltu puhdistamaan savukaasuja polttamalla ja joita ei käytetä erillisinä polttolaitoksina. Direktiiviehdotusta ei myöskään sovellettaisi teknisiin laitteisiin, joita käytetään ajoneuvon, aluksen tai ilma-aluksen käyttövoiman tuottamiseen.

Määritelmät

Direktiiviehdotus sisältäisi 19 määritelmää. Osa määritelmistä on samoja tai lähellä teollisuuspäästädirektiivissä käytettyjä määritelmiä. Polttolaitoksella tarkoitettaisiin teollisuuspäästädirektiivin polttolaitoksen määritelmää vastaavasti teknisiä laitteita, joissa polttoaineet hapetetaan, jotta täten syntyvää lämpöä voidaan käyttää. Olemassa olevalla polttolaitoksella tarkoitettaisiin polttolaitosta, joka olisi aloittanut toimintansa ennen kuin 2,5 vuotta olisi kulunut direktiiviehdotuksen voimaantulosta. Muu kuin olemassa oleva polttolaitos määriteltäisiin uudeksi polttolaitokseksi.

Polttolaitoksen rekisteröinti

Polttolaitoksen rekisteröinti olisi edellytys sen toiminnan aloittamiselle. Rekisteröinnistä ja siinä noudatettavasta menettelystä säädetäisiin kansallisessa lainsäädännössä, mutta direktiiviehdotuksessa edellytettäisiin, että osana rekisteröintimenettelyä toiminnanharjoittaja veloitettaisiin ilmoittamaan polttolaitoksen toiminnasta viranomaiselle. Olemassa olevan polttolaitoksen toiminnanhar-

joittajan ei kuitenkaan tarvitsisi tehdä tätä ilmoitusta, jos toiminnanharjoittaja olisi jo saattanut viranomaisen tietoon direktiiviehdotuksen liitteessä I määriteltyt ilmoitettavat tiedot, esimerkiksi aikaisemmassa lupakäsittelyssä. Olemassa olevat polttolaitokset olisi rekisteröitävä viimeistään 2,5 vuoden kuluttua direktiiviehdotuksen voimaantulosta.

Rekisteröinnin yhteydessä viranomaiselle olisi ilmoitettava vähintään direktiiviehdotuksen liitteessä I luetellut tiedot. Näihin lukeutuisivat perustiedot polttolaitoksesta ja sen toiminnasta, kuten laitoksen polttoainetehto ja tyyppi, laitoksessa käytetyt polttoaineet osuuksittain sekä toiminnan aloituspäivämäärä. Lisäksi ilmoitettaisiin EU:n toimialaluokituksen koodeja käyttäen tarkemmin se, mihin toimintaan energiantuotanto liittyy, ja arvioitaisiin laitoksen käyttötunnit ja keskimääräinen kuorma. Toiminnanharjoittajan olisi ilmoitettava polttolaitoksen toiminnassa noudatettavat päästöraja-arvot ja mahdollinen laitoksen käytön rajaaminen 500 vuositaiseen käyttötuntiin. Lisäksi kiinteän polttolaitoksen osalta viranomaiselle olisi ilmoitettava laitoksen sijaintipaikka.

Toimivaltaisen viranomaisen olisi pidettävä rekisteriä, johon koottaisiin polttolaitoksen tarkkailuun ja valvontaan liittyvät tiedot. Rekisteriin koottujen tietojen tulisi olla yleisön saatavissa muun muassa internetin välityksellä.

Päästöraja-arvot

Direktiiviehdotuksessa tarkoitetuissa polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitoksissa sovellettavat rikkidioksidin, typenoksidien ja hiukkasten päästöraja-arvot määriteltäisiin direktiiviehdotuksen liitteessä II. Direktiiviehdotuksessa asetettaisiin päästöraja-arvot erikseen olemassa oleville ja uusille polttolaitoksille. Direktiiviehdotuksen liitteessä II asetetut päästöraja-arvot määritetään polttoaineittain laitoksen polttoainetehosta riippumatta, kuitenkin niin että 1—5 megawatin kiinteitä biopolttoaineita polttavien polttolaitosten hiukkaspäästöraja-arvot ovat hieman suurempia kuin 5—50 megawatin polttolaitoksille. Polttoainejaotteluna käytetään jaottelua kiinteään biomassaan, muihin kiinteisiin polttoaineisiin, raskaaseen poltto-

öljyyn, muihin nestemäisiin polttoaineisiin, maakaasuun sekä muihin kaasumaisiin polttoaineisiin. Moottoreiden ja kaasuturbiinien osalta päästöraja-arvot asetettaisiin nestemäisille polttoaineille, maakaasulle ja muille kaasumaisille polttoaineille. Päästöraja-arvot uusille polttolaitoksille olisivat pääosin tiukemmat kuin olemassa oleville laitoksille. Direktiiviehdotuksen päästöraja-arvot koskisivat yksittäisiä polttolaitoksia, eikä se sisällä teollisuuspäästädirektiivin kaltaista yhteenlaskusääntöä yhteiseen piippuun savukaasuja johtaville polttolaitoksille.

Olemassa olevan polttolaitoksen rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöt eivät saisi ylittää ehdotuksen liitteen II osassa 1 asetettuja raja-arvoja. Päästöraja-arvot tulisivat olemassa oleville polttolaitoksille voimaan polttoaineteholuokassa 5—50 megawattia vuonna 2025 ja polttoaineteholuokassa 1—5 megawattia vuonna 2030. Näin ollen olemassa oleville laitoksille olisi direktiiviehdotuksessa varattu poikkeuksellisen pitkä siirtymäaika sopeutua päästöraja-arvoihin. Uuden polttolaitoksen rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöt eivät saisi ylittää ehdotuksen liitteen II osassa 2 asetettuja raja-arvoja. Lisäksi direktiiviehdotukseen sisältyisi laskentakaava päästöraja-arvojen määrittämiseksi tilanteissa, joissa polttolaitoksessa käytettäisiin samanaikaisesti kahta tai useampaa polttoainetta.

Liitteestä II poikkeavat päästöraja-arvot

Direktiiviehdotuksessa tarkoitettuja päästöraja-arvoja sovellettaisiin ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena, mutta osaan soveltamisalaan kuuluvista laitoksista sovelletaan myös teollisuuspäästädirektiivin lukua II. Tästä saattaa seurata direktiiviehdotusta tiukempia päästöraja-arvoja silloin, jos 1—50 megawatin polttolaitos on osa samaa laitospäätös- tai teollisuuspäästädirektiivissä tarkoitettujen toimintojen kanssa. Teollisuuspäästädirektiivin luku II koskee teollisuuspäästädirektiivin liitteessä I tarkoitettuja toimintoja, ja siinä säädetään muun muassa lupamenettelystä, lupaehtojen sisällöstä, parhaasta käytökelpoisesta tekniikasta (BAT) ja ympäristölaatuunormeista.

Ilmanlaatu­normilla tarkoitetaan terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi määriteltä­ pitoisuutta, joka on alitettava tietyn ajanjakson aikana ja jota ei saa tämän jälkeen ylittää. Direktiiviehdotuksen mukaan ilmanlaadun seuranta-alueilla, joilla ilmanlaatu­normit ylittyvät, tulisi soveltaa tiukempia päästö­raja-arvoja. Liitteessä III määriteltäisiin vertailuarvot, joita voitaisiin käyttää näiden tiukempien raja-arvojen lähtökohtana silloin, kun kyse on polttolaitosten typenoksidi- tai hiukkaspäästöistä. Tiukempia raja-arvoja ei olisi kuitenkaan tarpeen soveltaa silloin, kun jäsenmaa osoittaa komissiolle, että tällaisten raja-arvojen soveltaminen aiheuttaisi suhteettoman suuria kustannuksia ja että Euroopan parlamentin ja neuvoston ilmanlaatua ja sen parantamista koskevan direktiivin (2008/50/EY) nojalla vaa­dittuihin ilmanlaatusuunnitelmiin on sisällytetty muita toimenpiteitä, joilla varmistetaan ilmanlaatu­normien noudattaminen.

Liitteessä II määritellyistä päästö­raja-arvoja ei sovellettaisi sellaisissa laitoksissa, jotka toimisivat korkeintaan 500 tuntia vuodessa. Jos tällainen olemassa oleva polttolaitos polttaisi kiinteitä polttoaineita, laitoksen hiukkaspäästö­raja-arvona olisi kuitenkin aina $200 \text{ mg/m}^3 \text{ n}$ ja, jos tällainen uusi polttolaitos polttaisi kiinteitä polttoaineita, laitoksen hiukkaspäästö­raja-arvona olisi kuitenkin aina $100 \text{ mg/m}^3 \text{ n}$.

Direktiiviehdotuksessa varauduttaisiin vähärikkisen polttoaineen toimitusvaikeuksiin mahdollistamalla määräaikainen, mutta korkeintaan kuuden kuukauden pituinen, poikkeaminen liitteessä II määritellyistä rikkidioksidipäästö­raja-arvoista. Poikkeaminen olisi mahdollista, jos toiminnassa tavanomaisissa tilanteissa käytettäisiin vähärikkistä polttoainetta, mutta polttoaineen toimitus laitokselle olisi keskeytynyt sen saatavuudessa ilmenneiden ongelmien vuoksi, eikä toiminnanharjoittaja näin ollen pystyisi noudattamaan direktiiviehdotuksen mukaista rikkidioksidipäästö­raja-arvoa. Jäsenvaltion olisi ilmoitettava poikkeamisesta komissiolle.

Vastaavankaltainen poikkeamismahdollisuus koskisi tilanteita, joissa yksinomaan kaasumaista polttoainetta käyttävä polttolaitos joutuisi käyttämään muita kuin kaasumaisia polttoaineita ja asentamaan puhdistinlait-

teiston kaasutoimitusten yllättävän keskeytymisen vuoksi. Poikkeaminen olisi mahdollista 10 päivän ajan, jollei toiminnanharjoittaja osoittaisi, että pidempiaikainen poikkeaminen olisi perusteltua. Jäsenvaltion olisi ilmoitettava poikkeamisesta komissiolle.

Päästöjen ja puhdistinlaitteistojen tarkkailu

Direktiiviehdotuksessa edellytettäisiin polttolaitoksen päästöjen tarkkailua vähintään liitteen IV mukaisesti. Rikkidioksidipäästö- ja hiukkaspäästöt olisi mitattava määräajoin vähintään kerran kolmessa vuodessa polttoaineteholtaan 1—20 megawatin polttolaitoksissa. Mittaukset olisi suoritettava vuosittain 20—50 megawatin laitoksissa. Rikkidioksidipäästöjen mittausta voitaisiin toteuttaa myös muulla viranomaisen hyväksymällä tavalla. Puhdistinlaitteistojen toimivuutta olisi tarkkailtava jatkuvatoimisesti ja tarkkailutiedot olisi tallennettava. Ehdotuksessa ei ole siirtymäaikaa olemassa olevien laitosten tarkkailuvaatimusten voimaantulle.

Valvonta ja häiriötilanteet

Direktiiviehdotuksessa edellytettäisiin polttolaitoksissa tehtäviä viranomaisen tarkastuskäyntejä tai muita valvontatoimia direktiiviehdotuksen vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Toiminnanharjoittajilla olisi velvollisuus myötävaikuttaa valvonnan toteutumiseen.

Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että polttolaitosten käynnistys- ja alasajotilanteet sekä häiriötilanteet olisivat mahdollisimman lyhyitä. Toiminnanharjoittajalla olisi velvollisuus ilmoittaa välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle puhdistinlaitteiston häiriöistä tai rikkoontumisesta. Samoin toiminnanharjoittajan olisi välittömästi ilmoitettava, jos polttolaitoksessa ei noudatettaisi direktiiviehdotuksessa asetettuja vaatimuksia, ja ryhdyttävä toimenpiteisiin vaatimusten noudattamiseksi mahdollisimman pian. Tarvittaessa viranomaisen olisi määrättävä tilanteen palauttamisen edellyttämistä täydentävistä toimista. Polttolaitoksen toiminta olisi lopetettava ja polttolaitos poistettava rekisteristä,

jos direktiiviehdotuksen vaatimuksia ei enää pystyittäisi noudattamaan.

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

Direktiiviehdotuksessa ehdotetaan, että komissiolle siirrettäisiin valtaa antaa delegoituja säädöksiä viideksi vuodeksi liitteen IV (päästöjen tarkkailu) mukauttamiseksi tekniikan ja tieteen kehitykseen.

2.2 Direktiiviehdotuksen oikeusperusta

Direktiiviehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 192 artikla 1 kohta (ympäristö). Euroopan parlamentti ja neuvosto päättävät ehdotuksesta tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen talous- ja sosiaalikomiteaa sekä alueiden komiteaa kuultuaan. Direktiiviehdotusta sovellettaisiin vähimmäisvaatimuksena päästöjen rajoittamisessa.

2.3 Direktiiviehdotuksen kansallinen täytäntöönpano

Direktiiviehdotukseen sisältyvien täytäntöönpano- ja siirtymäsäännösten mukaan jäsenvaltioiden olisi saatettava direktiiviehdotuksen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset osaksi kansallista lainsäädäntöä 18 kuukauden kuluessa direktiiviehdotuksen voimaantulosta, ja niitä olisi sovellettava uusiin laitoksiin 30 kuukauden kuluessa direktiiviehdotuksen voimaantulosta. Olemassa oleville 5—50 megawatin polttolaitoksille myönnettäisiin siirtymäaika direktiiviehdotuksessa esitettyjen päästörajajärjestelmän saavuttamiseksi vuoteen 2025 asti ja 1—5 megawatin polttolaitoksille vuoteen 2030 asti.

2.4 Toissijaisuusperiaate

Direktiiviehdotuksen perusteluissa on käsitelty toissijaisuusperiaatetta. Perustelujen mukaan Unionilla olisi jäsenvaltioita parempi mahdollisuus toteuttaa ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tarpeelliset toimet. Ilmaan johdettavilla päästöillä on usein rajat ylittäviä vaikutuksia, mutta niitä ei nykyisellään säännellä EU:ssa ehdotetun direktiiviehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien toimintojen osalta.

Direktiiviehdotuksessa asetetut päästöarajat määrittävät ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimustason unionin alueella. Komissio näkee mahdollisena, että erot jäsenvaltioiden lainsäädäntövaatimuksissa saattaisivat haitata rajat ylittävää taloudellista toimintaa.

3 Ehdotuksen vaikutukset Suomele

3.1 Nykyinen lainsäädäntö Suomessa

Pienten energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvuorokausista säädetään polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvuorokausista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (750/2013), jäljempänä pienten polttolaitosten asetus, joka tuli voimaan 1 päivänä marraskuuta 2013. Asetuksella kumottiin valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvuorokausista (445/2010). Kumottua asetusta sovelletaan ennen pienten polttolaitosten asetuksen voimaantuloa toimintansa aloittaneisiin energiantuotantoyksiköihin vuoteen 2018 asti.

Soveltamisala

Pienten polttolaitosten asetusta sovelletaan polttoaineteholtaan vähintään viiden megawatin, mutta alle 50 megawatin kiinteää, nestemäistä tai kaasumaista polttoainetta käyttäviin energiantuotantoyksiköihin. Soveltamisalaan kuuluvat myös polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin, mutta alle viiden megawatin, energiantuotantoyksiköt, jotka sijaitsevat samalla laitosalueella muiden yksiköiden kanssa ja, joiden yhteenlaskettu polttoaineteho ylittää viisi megawattia. Muutoin asetusta sovelletaan näihin yksiköihin vain, jos ne ovat osa muuta ympäristöluvanvaraista toimintaa.

Pienten polttolaitosten asetusta sovelletaan sekä ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla luvanvaraisiin, että ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröitäviin energiantuotantoyksiköihin. Luvanvaraisiin toimintoihin

asetusta sovelletaan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena.

Pienten polttolaitosten asetuksen soveltamisalasta on rajattu pois energiantuotantoyksiköt, jotka kuuluvat jätteen polttamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (151/2013) tai polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (96/2013), jäljempänä suurten polttolaitosten asetusta, soveltamisalaan. Asetusta ei sovelleta yksiköihin, jotka käyttävät palamistuotteita suoraan lämmitykseen, kuivaukseen taikka esineiden tai aineiden käsittelyyn, kuten uudelleenlämmitysuuneihin ja lämpökäsittelysuuneihin, eikä jälkipolttoyksiköihin, jotka on suunniteltu puhdistamaan savukaasuja polttamalla ja, joita ei käytetä erillisinä energiantuotantoyksikköinä. Asetusta ei myöskään sovelleta kokonaisten eläinten raatojen polttamiseen. Asetuksen soveltamisalasta on lisäksi rajattu yksiköt, joissa tutkitaan, kehitetään tai testataan diesel-, kaasui- tai monipolttoainemoottoreita. Myös ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu koeluontoinen lyhytaikainen toiminta on rajattu asetuksen soveltamisalasta.

Päästöraja-arvot ilmaan johdettaville päästöille

Pienten polttolaitosten asetuksessa säädetään päästöraja-arvot ilmaan johdettaville päästöille energiantuotantoyksikössä käytetyn polttoaineen ja yksikön polttoainetehon perusteella. Päästöraja-arvot on asetettu hiukkasille, typenoksideille ja rikkidioksidille.

Päästöraja-arvot määräytyvät sen mukaan, onko kyse uudesta vai olemassa olevasta energiantuotantoyksiköstä. Uudella energiantuotantoyksiköllä tarkoitetaan yksikköä, joka on rekisteröity tai, joka on saanut ympäristöluvan 1 päivänä kesäkuuta 2010 jälkeen. Olemassa olevalla energiantuotantoyksiköllä tai -laitoksella tarkoitetaan 1 päivänä kesäkuuta 2010 toiminnassa ollutta energiantuotantoyksikköä tai -laitosta taikka sellaista laitosta, jonka ympäristölupa on kuulutettu ennen mainittua päivämäärää.

Päästöraja-arvoissa huomioidaan erikseen peruskuorma-, vara- ja huippukuormayksiköt

sekä hätäkäyttöyksiköt. Asetukseen sisältyy myös laskentakaava monipolttoaineyksiköiden päästöraja-arvon määrittämiseksi. Energiantuotantoyksiköiden päästöraja-arvot määritetään yksiköiden yhteenlasketun polttoainetehon perusteella, jos savuhormiin johdetaan kahden tai useamman yksikön savukaasut.

Muut ympäristönsuojeluvaatimukset

Pienten polttolaitosten asetuksessa säädetään energiantuotantoyksikön savupiipun korkeutta koskevista vaatimuksista, energiantuotantolaitoksen toimintaa ja siihen liittyviä liikenne-, purkaus- ja lastaustoimintoja sekä polttoaineen käsittelyä koskevista meluntorjuntavaatimuksista, jätevesien käsittelystä ja johtamisesta, polttoaineiden käsittelystä ja varastoinnista, jätehuollosta ja poikkeuksellisista tilanteista. Lisäksi asetuksessa säädetään toimintaa sekä sen päästöjä ja vaikutuksia koskevista tarkkailuvaatimuksista sekä toiminnanharjoittajan kirjanpito- ja tietojen toimittamisvelvollisuudesta. Toiminnan lopettamisesta ja muuttamisesta on ilmoitettava asetuksen mukaisesti.

3.2 Lainsäädännölliset vaikutukset

Alusravan arvion mukaan direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi ympäristönsuojelulain mukaisen rekisteröintimenettelyn laajentamista kaikkiin polttoaineteholtaan 1—50 megawatin energiantuotantoyksiköihin. Direktiiviehdotuksen polttolaitoksia koskevat määräykset olisivat sisällöltään suppeammat kuin pienten polttolaitosten asetuksessa. Direktiiviehdotus ei esimerkiksi sisältäisi määräyksiä toiminnan sijoituspaikkaa, polttolaitoksen savupiipun korkeutta, eikä vaatimuksia muita päästöjä kuin ilmaan johdettavia päästöjä koskien. Ympäristönsuojelulain mukainen rekisteröintivelvollisuus ei nykyisellään koske polttoaineteholtaan 1—5 megawatin energiantuotantoyksiköitä, jotka eivät yhdessä muiden energiantuotantoyksiköiden kanssa muodosta yli viiden megawatin energiantuotantolaitosta. Kaikki rekisteröinnin piiriin kuuluvat alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköt ovat kuitenkin lu-

vanvaraisia, jos ne ovat osa muuta ympäristöluvanvaraista toimintaa.

Komission laatimassa direktiiviehdotuksen vaikutusarvioinnissa on arvioitu, että direktiiviehdotus koskisi Suomessa noin 400 polttolaitosta niin, että polttoaineteholtaan 1—5 megawatin polttolaitoksia olisi 136, 5—20 megawatin laitoksia 140 ja 20—50 megawatin laitoksia 133. Polttolaitoksessa voi olla yksi tai useampi kattila, jolloin vaikutusarvioinnissa lähtötietona on ollut yhteensä 582 kattilan tiedot. Tiedot ovat peräisin ympäristönsuojelun tietojärjestelmästä, joka sisältää tiedot luvanvaraisista laitoksista. Pienten polttolaitosten asetuksen valmistelun aikana on arvioitu, että Suomessa olisi noin 1 440 alle 50 megawatin kattilaa, joista noin 500 olisi polttoaineteholtaan alle 5 megawatin polttolaitoksia ja 940 polttoaineteholtaan 5—50 megawatin polttolaitoksia. biopolttoaineita käyttäviä 1—5 megawatin polttolaitoksia arvioidaan olevan noin 200, joista lämpöyrittäjien laitoksia on noin 150. Suomessa pienten polttolaitosten asetuksen soveltamisalan ulkopuolella on tällä hetkellä merkittävä määrä 1—5 megawatin laitoksista, joita direktiiviehdotus koskee.

Rekisteröintimenettelyn laajentaminen edellyttäisi ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n 1 momentin 3 kohdan b alakohdan muuttamista sekä pienten polttolaitosten asetuksen soveltamisalan muuttamista. Pienten polttolaitosten asetuksen soveltamisalaa olisi lisäksi tarkennettava siten, että tietyt toiminnot rajataan soveltamisalan ulkopuolelle direktiiviehdotuksen mukaisesti.

On huomattava, että hallituksen esitys uudeksi ympäristönsuojelulaiksi (HE 214/2013) annettiin 19 päivänä joulukuuta 2013. Ehdotuksen mukaan rekisteröintiä koskevat ympäristönsuojelulain säännökset uudistuisivat, ja rekisteröivät toiminnot luettelaisiin jatkossa lain liitteessä II. Asiallisesti sääntely säilyisi nykyisen kaltaisena, sillä edelleenkin rekisteröintimenettelyyn siirtymisen käytännön edellytyksenä olisi toimintaa koskevan asetuksen olemassaolo. Rekisteröintimenettely ei kuitenkaan enää nykyiseen tapaan olisi poikkeus luvanvaraisuudesta, kuten voimassa olevassa ympäristönsuojelulain 30 §:ssä säädetään, vaan itsenäinen luvanvaraisuuteen rinnastuva ennakkovalvonnan muoto.

Direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi myös muita muutoksia pienten polttolaitosten asetukseen. Asetuksessa käytetyt määritelmät eivät kaikilta osin vastaa direktiiviehdotuksen määritelmiä, minkä lisäksi direktiiviehdotus edellyttäisi muutoksia muun muassa asetuksen poikkeuksellisia tilanteita, toiminnan sekä sen päästöjen ja vaikutusten tarkkailua koskevia säännöksiä koskeviin kohtiin. Asetuksessa vara- ja huippukuormayksiköiden sekä hätäkäyttöyksiköiden päästörajavaatimukset poikkeavat osittain peruskuormayksiköiden vaatimuksista ja myös toisistaan, mutta direktiiviehdotuksessa polttolaitoksen käyttötarkoitus tai käyntiaika ei vaikuta päästöraja-arvoihin muuten kuin silloin, kun laitoksen vuotuinen käyntiaika on enintään 500 tuntia. Asetusta olisi näiltä osin muutettava.

Edellä mainittujen muutosten lisäksi direktiiviehdotuksen täytäntöönpano edellyttäisi pienten polttolaitosten asetuksen päästörajarojen muuttamista. Merkittävimmät muutokset koskisivat kaikkien olemassa olevien ja uusien 1—5 megawatin polttolaitosten hiukkaspäästöjen raja-arvoja. Asetuksen mukaiset hiukkaspäästöraja-arvot ovat lyhyemmät kuin direktiiviehdotuksen päästörajat arvot erityisesti käytettäessä kiinteää polttoainetta pienimmissä yksiköissä. Hiukkaspäästöraja-arvo käytettäessä kiinteää polttoainetta esimerkiksi polttoaineteholtaan vähintään 1—5 megawatin energiantuotantoyksikössä (kattilat) on olemassa olevien yksiköiden osalta 300 mg/m³n ja uusien yksiköiden osalta 200 mg/m³n. Direktiiviehdotuksessa hiukkaspäästöraja-arvo olemassa oleville kiinteitä biopolttoaineita polttaville 1—5 megawatin polttolaitoksille on 45 mg/m³n ja muille kiinteitä polttoaineita polttaville polttolaitoksille 30 mg/m³n. Uusille polttolaitoksille raja-arvo on 20 mg/m³n. Lisäksi direktiiviehdotuksessa raskasta polttoöljyä käyttävien polttolaitosten rikkidioksidipäästöraja-arvo olisi 350 mg/m³n. Raja-arvon saavuttaminen edellyttäisi käyttämään polttoöljyä, jonka rikkipitoisuus saisi olla enintään 0,2 painoprosenttia. Pienten polttolaitosten asetuksen vastaava rikkidioksidipäästöraja-arvo on 350 mg/m³n, kuitenkin niin että alle 1 500 tuntia vuodessa käyvien laitosten raja-arvo on 850 mg/m³n. Pienten polttolaitoksen ase-

tuksen siirtymäsäännöksen perusteella olemassa olevissa polttolaitoksissa on mahdollista käyttää enintään 1 prosenttia rikkiä sisältävää raskasta polttoöljyä vuoden 2018 alkuun saakka, joka vastaa päästöraja-arvoa $1\,700\text{ mg/m}^3\text{n}$. Typenoksidipäästöjen päästöraja-arvot kattiloille on direktiiviehdotuksessa asetettu niin, että niiden alittamiseen ei vaadita päästöjen vähennystekniikan käyttöä. Päästöraja-arvot ovat saavutettavissa polttoteknisin keinoin. Tällaisten tekniikoiden käyttöönotto olemassa olevissa kattiloissa saattaa olla kuitenkin haastavaa erityisesti vanhoissa kattiloissa.

Moottorien osalta direktiiviehdotuksen päästöraja-arvot olisivat selvästi tiukemmat kuin pienten polttolaitosten asetuksessa. Typenoksidipäästöjen rajoittamisessa olemassa olevien vuoden 2006 jälkeen rakennettujen moottorien raja-arvon saavuttamiseen vaadittaisiin käytännössä savukaasunpuhdistusta selektiivisellä katalyyttisellä menetelmällä. Suomessa moottorivoimalaitoksia on kuitenkin käytössä vähän, joten asialla on suurempi merkitys moottoritoimittajien kannalta.

Ilmanlaatuiperusteiset tiukemmat päästöraja-arvot eivät käytännössä tulisi sovellettavaksi Suomessa, koska ilmanlaatumormien on havaittu ylittyvän Suomessa käytännössä vain muutamassa mittauspisteessä. Näissä pisteissä syynä normien ylittymiseen ovat liikenneperäiset päästöt ja katupöly, joten direktiiviehdotuksen ehdot poikkeuksen saamiselle ilmanlaatuiperusteisten alempien raja-arvojen noudattamisesta täytynevät.

Direktiiviehdotuksen mukainen tietojen julkista saatavuutta koskeva sääntely edellyttäisi, että käytössä olisi tekninen ratkaisu, jonka avulla direktiiviehdotuksessa tarkoitettut tiedot on mahdollista saattaa yleisön saataville muun muassa internetin välityksellä. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä ei nykyisin sisällä tällaista ominaisuutta, mutta tarvittavien muutosten arvioidaan olevan vähäisiä.

3.3 Ympäristö- ja terveysvaikutukset

Komissio arvioi, että direktiiviehdotus vähentäisi päästöjä Euroopassa vuositasolla niin, että rikkidioksidipäästöt vähenisivät 135 000 tonnia, typenoksidipäästöt 107 000

tonnia ja hiukkaspäästöt 45 000 tonnia. Direktiiviehdotuksen osuus päästökattodirektiiviehdotuksen päästöjen vähentämistavoitteesta olisi Euroopan tasolla 20 prosenttia rikkidioksidipäästöjen vähenemästä, 24 prosenttia typenoksidipäästöjen vähenemästä ja 6 prosenttia hiukkaspäästöjen vähenemästä. Päästöjen pienentymistä tai päästöjen pienemisen vaikutusta Suomessa ei ole vaikutusarvioinnissa erikseen arvioitu.

Päästöjen pienemisen vaikutukset on arvioitu osana päästökattodirektiiviehdotuksen vaikutusarviointia, josta on laadittu erillinen U-kirjelmä. Suomen osalta päästökattodirektiiviehdotuksen vaikutusarvioita tarkennetaan kansallisella selvityksellä.

Verrattuna pienten polttolaitosten asetukseen direktiiviehdotus vähentäisi erityisesti olemassa olevien turvetta ja biopolttoaineita polttavien 1—10 megawatin polttolaitosten ja uusien turvetta ja biopolttoaineita polttavien 1—5 megawatin polttolaitosten ja olemassa olevien raskasta polttoöljyä polttavien 1—15 megawatin polttolaitosten hiukkaspäästöjä ilmaan.

3.4 Taloudelliset vaikutukset

Komissio on arvioinut direktiiviehdotuksen taloudelliset vaikutukset osana päästökattodirektiiviehdotuksen vaikutusarviointia, joka sisältää erillisen vaikutusarvioinnin direktiiviehdotuksesta. Vaikutusarviossa lisäkustannukset direktiiviehdotuksen täytäntöönpanosta Suomessa vuoden 2025 tilanteessa olisivat rikkidioksidin osalta 2,8 miljoonaa euroa vuodessa, typenoksidien osalta 0,9 miljoonaa ja hiukkasten osalta 1,9 miljoonaa vuodessa. Koska Suomen laitospäästöjen määrä on arvioitu todellista pienemmäksi, olisivat kustannukset selvästi esitettyä suuremmat.

Vaikutusarvioinnissa ei ole esitetty tietoja vuoden 2030 kustannuksista, jolloin direktiiviehdotuksen vaatimukset tulisivat voimaan olemassa olevia 1—5 megawatin polttolaitoksia. Tämä johtuu ilmeisesti siitä, että vaikutusarviointi on toteutettu direktiiviehdotuksen aikaisemman luonnosversion mukaisena, jossa kaikki toimenpiteet olisi toteutettu jo vuonna 2025. Asiaa on tältä osin tarpeen selvittää tarkemmin. On lisäksi mahdollista, että polttolaitoskohtaiset kustannukset on ar-

vioitu alhaisemmiksi kuin todelliset kustannukset. Kustannuksia on tarpeen arvioida kansallisesti tarkemmin.

Suomessa direktiiviehdotuksen merkittävimmät kustannusvaikutukset toiminnanharjoittajille verrattuna pienten polttolaitosten asetukseen liittyisivät hiukkaspäästöjen vähentämiseen. Käytännössä päästöjenvähennyslaitteistot olisi tarpeen uusia tai modernisoida lähes kaikilla olemassa olevilla kiinteillä polttoaineita polttavilla laitoksilla. Raja-arvojen saavuttaminen tarkoittaisi joko sähkösuodattimen tai kuitusuodattimen asentamista näihin laitoksiin. Savukaasunpuhdistuslaitteiston muutuskustannukset olisivat soveltamisalan pienempien laitosten osalta arvioita enintään noin viidesosa uuden vastaavan polttolaitoksen investointikustannuksista ja suurempien laitosten osalta enintään noin kymmenesosa uuden vastaavan polttolaitoksen investointikustannuksista. Direktiiviehdotuksen johdosta osa raskasta polttoöljyä käyttävistä polttolaitoksista saattaisi siirtyä käyttämään kevyttä polttoöljyä, joka on nykytilanteessa noin 50 prosenttia raskasta polttoöljyä kalliimpaa. Rikkiä 0,2 prosenttia sisältävää raskasta polttoöljyä ei ole tällä hetkellä saatavilla Suomessa, joten sen käytön kustannusvaikutusta on vaikea arvioida. Tällaisen polttoöljyn käyttöä vaadittaisiin kuitenkin jo pienten polttolaitoksen asetuksessa sellaisilta polttolaitoksilta, jotka käyvät vuodessa yli 1 500 tuntia. Typenoksidipäästöjen rajoittaminen direktiiviehdotuksen mukaisesti ei yleisesti olisi kustannusvaikutuksiltaan merkittävää, mutta koska direktiiviehdotuksen päästöraja-arvot poikkeavat jonkin verran pienten polttolaitosten asetuksista, saattaisivat kustannukset nousta yksittäistapauksissa merkittäviksi. Direktiiviehdotuksen kansallisten kustannusten vaikutusarviointi on kuitenkin vielä kesken.

Direktiiviehdotuksen rekisteröintiin perustuva hallintomenettely vastaa Suomen nykyistä rekisteröintimenettelyä, joten menettelyn muutos ei olisi hallinnollisesti tai taloudellisesti merkittävä.

4 Ahvenanmaan asema

Ehdotus koskee ympäristönsuojelua, joka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991)

18 §:n 10 kohdan mukaan kuuluu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan. Itsehallintolain 59 b §:n mukaan maakunnan ja valtakunnan välinen toimivallan jako säilyy myös yhteisön oikeuden täytäntöönpanossa.

5 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä

Direktiiviehdotuksen käsittely on alkanut neuvoston ympäristötyöryhmässä 14 päivänä tammikuuta 2014. Ympäristöministerineuvostossa 3 päivänä maaliskuuta komissio esitteli asian ja varsinainen keskustelu käydään ympäristöministerineuvostossa 12 päivänä kesäkuuta 2014. Puheenjohtajamaa Kreikan tavoitteena on asian edistäminen, mutta ei vielä poliittisen yhteisymmärryksen saavuttaminen kesäkuussa. Direktiiviehdotuksen käsittely jatkuu Italian puheenjohtajakaudella.

Euroopan parlamentin käsittelyaikataulusta ei vielä ole tietoa.

6 Ehdotuksen kansallinen käsittely

Komission ehdotus esiteltiin ympäristöjaostossa (EU23) 14 päivänä helmikuuta 2014. Luonnos valtioneuvoston kirjelmäksi on ollut ympäristöjaoston kirjallisessa menettelyssä 17—20 päivänä maaliskuuta 2014. Kirjelmän valmisteluun ovat osallistuneet keskeiset ministeriöt (TEM, LVM, MMM, VM), Suomen ympäristökeskus, Suomen Kuntaliitto, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Varsinais-Suomen ELY-keskus, VTT, Suomen luonnonsuojeluliitto ja keskeiset teollisuuden sidosryhmät (Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry ja Öljyalan Keskusliitto ry) sekä Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto (MTK).

7 Valtioneuvoston alustava kanta

Valtioneuvosto pitää tärkeänä tavoitetta vähentää polttoaineteholtaan 1—50 megawatin polttolaitosten päästöjä ilmaan ja parantaa ilmanlaatua ottamalla käyttöön Euroopan laajuisia toimia. Direktiiviehdotuksen täytän-

töönpano edellyttäisi kansallisia toimia erityisesti hiukkaspäästöjen vähentämisessä. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kansalliset toimet ovat kustannuksiltaan tehokkaita saavutettuihin ympäristöhyötyihin nähden.

Valtioneuvosto katsoo, että direktiiviehdotuksen velvoitteiden toteuttaminen päästöjen vähentämiseksi, erityisesti hiukkaspäästöjen osalta, olisi joltain osin kustannustehotonta Suomessa, koska saavutettavat terveys- ja ympäristöhyödyt eivät ole yhtä mittavia kuin Keski- ja Etelä-Euroopassa. Pienten polttolaitosten asetuksen päästöraja-arvot vastaavat pääosin nykykäsitystä siitä, mikä olisi kustannustehokasta päästöjen vähentämistä 1—50 megawatin polttolaitosten kokoluokassa Suomessa. Direktiiviehdotuksen vaikutusarvioinnista puuttuu merkittävä osa Suomen polttolaitoksista ja tietoja on tarpeen täydentää tältä osin.

Kustannustehokkuuden parantamiseksi on tarpeen selvittää yhdessä sidosryhmien kanssa, tulisiko kattiloiden vähimmäispäästörajat porrastaa ehdotuksesta poiketen kattilakokoluokan mukaan ja laitoksen vuotuisen käyntiajan mukaan. Jatkotyössä on tarpeen varmistaa, että sovittavat toimenpiteet ovat teknisesti ja kustannustehokkaasti toteutettavissa kaikissa kokoluokissa, erityisesti koskien 1—5 megawatin polttolaitoksia. Kustannustehokkuuden osalta valtioneuvosto pitää hyvänä, että olemassa oleville laitoksille on ehdotettu riittävän pitkät siirtymäajat.

Valtioneuvosto suhtautuu periaatteessa myönteisesti direktiiviehdotuksessa esitettyyn ilmanlaatuiperusteiseen jaotteluun, jossa ilmanlaadun seuranta-alueille, joilla ilmanlaatonormit eivät nykyisin täyty, sovellettaisiin tiukempia päästöraja-arvoja. Tällöin on kuitenkin tärkeää, ettei raja-arvoja tarpeettomasti tiukennettaisi silloin, kun polttolaitosten päästöjen vähentämisellä ei olisi tosiasiallista vaikutusta ilmanlaadun paranemiseen.

Ehdotuksen oikeusperusta

Direktiiviehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 192 artikla 1 kohta (ympäristö). Valtioneuvosto pitää oikeusperustaa asianmukaisena.

Toissijaisuusperiaate

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen, koska vain yhdenmukaisilla unionin laajuisilla toimilla voidaan vahvistaa direktiiviehdotuksen vaatimusten tehokas täytäntöönpano.

Suhde perustuslakiin

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan direktiiviehdotuksen aineellisoikeudellisen sisällön voidaan todeta liittyvän perustuslain 20 § 2 momentissa julkiselle vallalle säädettyyn velvollisuuteen pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön. Lisäksi direktiiviehdotuksen mukainen tietojen saatavuutta koskeva sääntely toteuttaisi osaltaan perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädettyä julkisuusperiaatteeseen liittyvää tiedonsaantioikeutta.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota siihen, että direktiiviehdotuksessa tarkoitettua toiminnan aloittamista rekisteröinnin perusteella voidaan pitää merkityksellisenä perustuslain 20 §:n 2 momentissa säädetyn osallistumisoikeuden turvaamisen näkökulmasta. Tämä liittyy erityisesti siihen, että toiminnan rekisteröinnistä ei tehdä valituskelpoista hallintopäätöstä. Asiaa on tarkasteltu rekisteröintimenettelyn mahdollistavan ympäristönsuojelulain muutoksen yhteydessä (HE 100/2009 vp, PeVL 23/2009 vp). Nykyisessä lainsäädännössä rekisteröintimenettely on käytössä polttoaineteholtaan alle 50 megawatin polttolaitosten lisäksi polttonesteiden ja kelausasemille ja asfaltiasemille.